

شناسایی عوامل بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان معلمان دانشگاه فرهنگیان: رویکرد پدیدارشناسی

سعید رومانی^۱، کبری عالی‌پور^۲، صدیقه فرخی^۳

تاریخ وصول: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۵/۲۹

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل مؤثر در بی‌انگیزگی تحصیلی در بین دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان است. جامعه آماری پژوهش، شامل دانشجویان دانشگاه فرهنگیان خرم‌آباد است که تعداد ۱۵ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و همچنین اشباع نظری انتخاب شد. داده‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با استفاده از روش پدیدارشناسی و کدگذاری استخراج مضمون‌های اصلی و فرعی مورد تحلیل قرار گرفتند. یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد که کادر آموزشی شامل: نحوه برخورد کادر آموزشی و جایگاه علمی اساتید، امکانات دانشگاه شامل: تغذیه و امکانات فضایی دانشگاه، محتوی دروس شامل: سنخیت محتوی، کاربرد در آینده و محتوی دروس تخصصی، دوستان و مسائل مربوط به خود دانشجویان و همچنین مسائل مربوط به سیاست‌های دانشگاه فرهنگیان شامل: سیاست مربوط به شغل و سیاست چگونگی برگزاری کلاس‌ها از جمله عواملی هستند که در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان مشغول به تحصیل نقش دارند. یافته‌های حاصل از پژوهش می‌تواند جزء برنامه‌های اصلاحی دانشگاه فرهنگیان جهت رفع بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان قرار گیرد.

واژگان کلیدی: بی‌انگیزگی تحصیلی، پدیدارشناسی، جایگاه علمی اساتید، نقش محتوا.

۱. دانش‌آموخته دکتری تخصصی مطالعات برنامه ریزی درسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Sroomani56@gmail.com

۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.

۳. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.

مقدمه

رسالت اصلی نظام‌های آموزشی کشورها، تربیت نیروی انسانی لازم برای رشد و پیشرفت آن جامعه است، دانشگاه‌ها به‌عنوان مهم‌ترین پایگاه علمی جهت پرورش نیروی متخصص، آگاه و باتجربه نقش بسیار مهمی در این میان ایفا می‌کنند (مکارا و کارابنیک^۱، ۲۰۱۷). از آنجا که نیروی انسانی ارزنده‌ترین سرمایه هر کشور است، پیشرفت و بالندگی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی هر کشور در گرو تربیت نیروی متخصص و نهایتاً رشد علمی و افزایش سطح آگاهی افراد آن جامعه خواهد بود، بنابراین افزایش کیفیت نظام آموزشی به‌عنوان اثرگذارترین عامل در توسعه کشورها محسوب می‌شود (زانگ و روسون^۲، ۲۰۱۵). دانشجویانی که در دانشگاه مشغول به تحصیل هستند سرمایه‌های انسانی و محور اصلی توسعه کارآمد در هر جامعه هستند. با ورود به دانشگاه جوانان در زمره قشر کارآمد و نیروی خلاق کشور قرار می‌گیرند، این مهم زمانی تحقق می‌یابد که هدف اصلی ورود به دانشگاه یعنی موفقیت و پیشرفت تحصیلی فراهم گردد، لذا وظیفه نهادهای آموزشی است که این موضوع را مورد بررسی قرار داده و علل و عوامل انگیزش و پیشرفت تحصیلی را مشخص نمایند (هزاوه ئی، فتحی و شمشیری، ۱۳۸۵). دانشگاه‌ها به‌عنوان مراکز تفکر و تولید دانش وظیفه تربیت نیروی انسانی متخصص و پاسخگو به نیازهای حال و آینده جامعه را بر عهده دارند، دانشگاه‌ها هر ساله دانشجویان جدیدالورود را پذیرش و دانشجویانی را نیز فارغ‌التحصیل می‌کنند در این چرخه مستمر توجه به کیفیت آموزشی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. از این‌رو توجه به افزایش کیفیت نظام آموزش و یادگیری به‌عنوان اثرگذارترین عامل در توسعه کشورها محسوب می‌شوند (سیمپا^۳، ۲۰۱۵). واقعیت این است که همه پیشرفت‌های شگفت‌انگیز انسان در دنیای امروز حاصل یادگیری است. انسان بیشتر توانایی‌های خود را از طریق یادگیری به دست می‌آورد و از طریق یادگیری، رشد فکری پیدا می‌کند و توانایی ذهنی‌اش فعلیت می‌یابد (بیابانگرد، ۱۳۷۲).

-
1. Makara & Karabenick
  2. Zheng & Rosson
  3. Ciampa

یادگیری نوعی تغییر در رفتار است بنابراین باید انگیزه‌ها، استعدادها، علایق و توانایی‌های فراگیران را مورد توجه قرار داد (شیفل و شافنر^۱، ۲۰۱۵). از میان عوامل متعدد دخیل در یادگیری، انگیزه تحصیلی^۲ یکی از ملزومات یادگیری به حساب می‌آید و چیزی است که به رفتار شدت و جهت می‌بخشد و در حفظ و تداوم آن به یادگیرنده کمک می‌کند. انگیزه به یادگیرنده انرژی می‌دهد و فعالیت‌های او را به مسیر صحیح آموزشی هدایت می‌کند (بنفیلد و ویلکرسون^۳، ۲۰۱۴). فرآیندهایی که رفتار را نیرومند و هدایت می‌کند از نیروهای درون فرد و محیط ناشی می‌شوند. انگیزه نیز فرآیندی درونی است که رفتار را نیرومند و هدایت می‌کند، بنابراین انگیزه اصطلاحی کلی برای مشخص کردن زمینه مشترک بین نیازها، شناخت‌ها و هیجان‌ها است (مارشال ریو^۴؛ ترجمه سید محمدی، ۲۰۰۹). انگیزه عالی‌ترین شاه‌راه زندگی است، بدین معنی که هرچه انگیزه فرد برای یادگیری و آموختن بیشتر باشد فعالیت و رنج بیشتری را برای رسیدن به هدف نهایی متحمل خواهد شد، اگر یادگیرنده از انگیزه تحصیلی بالایی برخوردار باشد، به‌خوبی به درس توجه خواهد کرد، تکالیف درسی را جدی می‌گیرد و علاوه بر آن اطلاعاتی فراتر از آنچه در کلاس درس به او می‌آموزند یاد می‌گیرد (شیفل، ۲۰۱۷). انگیزش، پدیده‌ای است که تحت تأثیر چهار عامل؛ یعنی موقعیت (محرک محیط و محرک‌های بیرونی)، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیزم) هدف (هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار (هدف ابزار دستیابی به هدف) قرار دارد. در خصوص جویندگان علم و دانشجویان، انگیزه پیشرفت تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است. انگیزه، به این افراد تحریک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود را می‌دهد؛ تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب نمایند (ریو؛ ترجمه سید محمدی، ۲۰۰۶). اساتید به این امر واقف هستند، هنگامی که یادگیرندگان برای یادگیری انگیزه لازم را داشته باشند، فرایند ارتباط تسهیل شده، مطالب روان‌تر گشته، اضطراب کاهش یافته و خلاقیت و یادگیری نمود می‌یابند (مان^۵، ۲۰۱۷). کاهش عملکرد تحصیلی دانشجویان از سطحی رضایت‌بخش به سطحی نامطلوب، یکی از مشکلات مهم

1. Schiefele & Schaffner
2. student motivation
3. Banfield & Wilkerson
4. Rio john marshal
5. Mann

نظام‌های آموزشی است که با اتلاف هزینه‌های جاری، سرخوردگی و از دست رفتن روحیه فراگیران، جلوگیری از شکوفایی استعدادها و توانایی‌های فردی، خسارات زیادی را به دانشجوی، خانواده وی، دانشگاه و جامعه وارد می‌کند؛ بنابراین اگر بدانیم که چه عواملی منجر به افزایش یا کاهش انگیزش در آنان می‌شوند، می‌توانیم تا حدودی زیادی رفتار انسان‌ها را پیش‌بینی کنیم (ابراهیم‌زاده و همکاران، ۱۳۹۴).

فرانکل به‌عنوان یکی از نظریه‌پردازان وجودی نگر (هستی‌نگر) به اهمیت اساسی حس معنا و مفهوم در زندگی انسان‌ها تأکید می‌کند، در واقع نزد او تلاش برای یافتن و کامل کردن حس معنا جوهر انگیزه انسان و تلاش اساسی است که آن را خواست می‌نامد، وضعیت مدرن جامعه امروزی، احساس بی‌معنایی را برای خیلی از افراد به بار آورده است؛ که منجر به پریشانی و رنج در آن‌ها می‌شود و به افزایش خلأ وجود در آن‌ها می‌انجامد، وقتی این وضعیت حل نشده باقی می‌ماند به آن نبود آگاهی از ارزش معنای زندگی گفته می‌شود که در نهایت سبب می‌شود که انگیزششان جهت انجام موفقیت‌آمیز امور کاهش یابد (شلی^۱ و همکاران، ۲۰۰۹). همچنین پژوهش‌های انجام‌شده حاکی است که موفقیت تحصیلی از تعامل بین متغیرهای موقعیتی مانند برنامه، روش‌های آموزشی، شرایط عاطفی و فیزیکی محیط تحصیلی، نگرش نسبت به مسائل آموزشی و انگیزه پیشرفت فراگیران تأثیر می‌پذیرد. ترکیب دو دسته از انگیزه‌های پیشرفت یعنی انگیزه درونی و انگیزه بیرونی، رفتار و فعالیت‌های تحصیلی را جهت می‌دهد (باورساد، حکیم، عظیمی، لطیفی و قالوندی، ۱۳۹۳). برخی از پژوهشگران پایین بودن میزان متغیرهای امید به آینده، عزت‌نفس، کیفیت عوامل آموزشی، درآمد خانواده و تأهل دانشجویان را از عوامل عمده کاهش انگیزه تحصیلی به شمار می‌آورند (مولوی و همکاران، ۱۳۸۶). همچنین سولانکی^۲ (۲۰۱۸) فقر و محرومیت اقتصادی، عدم توجه والدین، پرجمعیت بودن خانواده، نامناسب بودن ساخت خانواده را در کاهش انگیزه یادگیرندگان مؤثر دانسته است. اگر فرد به این نتیجه برسد که فعالیت تحصیلی یا شغلی او، دستیابی به اهداف و نیازهایش را در پیش دارد، نیروی روان‌شناختی یاد شده کاهش می‌یابد و خدمات انگیزشی رخ می‌دهد. تا آنجا که فرد از نظر شناختی در ادامه فعالیت خود دچار تردید می‌شود. اختلال در انگیزش

1. Shelley
2. Solanki

می‌تواند در سطح احساسات و رفتار سبب بروز مشکلاتی شده و مقدمات بدبینی، اضطراب، افسردگی و مشکلات روانی و همچنین افت چشم‌انگیز در عملکرد فردی، اجتماعی و شغلی را فراهم می‌آورد و بر روی عملکرد تحصیلی دانشجویان نیز تأثیر منفی می‌گذارد (آدلر^۱، ۲۰۱۸). انگیزش طی یادگیری اهمیتی برابر با یادگیری مطالب توسط آنان را دارد، دانشجویانی که برای یادگیری موضوعی برانگیخته می‌شوند، این آمادگی را پیدا می‌کنند به فعالیت‌هایی بپردازند که به یادگیری آن‌ها کمک می‌کند (زیمرمن و پونز^۲، ۱۹۹۲) در مقابل دانشجویان بی‌انگیزه برای یادگیری، در تلاش‌های یادگیری خود نظام‌یافته عمل نمی‌کنند، آن‌ها ممکن است طی تدریس کلاسی بی‌توجه باشند، فاقد سازمان بوده و مطالب درسی را مرور و تکرار نکنند (پینتریش و اسپونک^۳، ۲۰۰۶).

به دلیل اهمیت انکارناپذیر انگیزش مناسب جهت یادگیری بهتر مطالب پژوهشگران در آثار علمی خود به بررسی چگونگی نقش این عامل و چگونگی تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان پرداخته‌اند که از جمله؛ فرناندز ریو^۴ (۲۰۱۸) در پژوهش خود نشان داد، بین چهار دسته از عوامل شامل عوامل فردی نظیر؛ سبک اسناد و آگاهی از راهبردهای مطالعه، عوامل خانوادگی مانند؛ فضای روانی و عاطفی خانواده، نگرش والدین به تحصیل، پایگاه اقتصادی و اجتماعی خانواده، عوامل آموزشی شامل؛ نگرش به امتحان، نگرش به معلم، نگرش به مسئولین مدرسه و عوامل اجتماعی نظیر، ارزش تحصیل در جامعه، نقش تحصیل در پایگاه اجتماعی و نقش تحصیل در آینده شغلی با انگیزه تحصیلی فراگیران رابطه معناداری دارد. وانگ^۵ (۲۰۱۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که باورهای خود دانشجو، اساتید و همچنین دوستان وی از جمله عوامل تأثیرگذار در انگیزش تحصیلی دانشجویان هستند. مولوی و همکاران (۱۳۸۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که دانشجویانی که از موقعیت اقتصادی خوبی برخوردارند انگیزه تحصیلی بیشتری دارند این نتیجه حاکی از آن است که اطمینان داشتن از تأمین امکانات مادی در میزان انگیزه تحصیلی مؤثر است.

در دهه‌های اخیر با افزایش مطرح‌شدن تأثیر انگیزش پیشرفت تحصیلی در موفقیت تحصیلی دانشجویان، روانشناسان درصدد بررسی و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر انگیزه

1. Adler
2. Zimmerman & pons.
3. Pintrich, Schunk
4. Fernandez-Rio
5. Wang

دانشجویان هستند زیرا بررسی دلایل کاهش انگیزه دانشجویان می‌تواند راهگشای خوبی برای مدیران و برنامه‌ریزان نظام آموزش عالی کشور باشد و منجر به ریشه‌یابی مشکلات آموزشی گردد (مکلوین^۱، ۲۰۱۸)، بنابراین با توجه به نقش دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان در تأمین نیروی انسانی مورد نیاز نظام آموزشی کشور، در پژوهش حاضر سعی شده است با شناسایی عواملی که منجر به کاهش انگیزه دانشجویان می‌شود پرداخته شود تا با شناسایی این عوامل به تلاش‌های لازم جهت بهبود و افزایش کیفیت آموزشی این مراکز آموزشی پرداخته شود؛ بنابراین پژوهش حاضر به‌نوعی یک پژوهش میان‌رشته‌ای با رویکرد پدیدارشناسی به عواملی است که منجر به افزایش بی‌انگیزگی تحصیلی در دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد می‌شود.

روش

پژوهش حاضر کیفی و از نوع پدیدارشناسی^۲ است. روش پدیدارشناسی به بررسی تجربیات واقعی افراد می‌پردازد (حاج باقری، پرویزی و صلصالی، ۱۳۹۰). هدف نمونه‌گیری فهم پدیده مورد نظر است از این‌رو نمونه‌گیری مبتنی بر هدف است. در این پژوهش نمونه تحقیق، دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد بودند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق بر اساس معیارهای نظری و میزان روشنائی بخشی احتمالی‌شان برای تحقیق، انتخاب‌شده‌اند. در این روش انتخاب آگاهانه شرکت‌کننده‌های خاص توسط پژوهشگر است که اطلاعات جدیدی ارائه گردد زیرا افرادی که بیشترین اطلاعات در زمینه موضوع مورد مطالعه دارند، برای پاسخگویی به سؤالات انتخاب می‌شوند. بر این اساس تعداد مشارکت‌کنندگان در پژوهش بر اساس اشباع نظری تعیین شد و به ۱۵ نفر رسید. مصاحبه‌شوندگان از یک جنس و مرد بودند. محدوده سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش بین ۱۹ تا ۲۳ سال بوده است. روش گردآوری اطلاعات با توجه به این‌که سؤالات مورد پرسش تا حدی مشخص بودند مصاحبه نیمه ساختاریافته است که اصلی‌ترین روش جمع‌آوری اطلاعات در پژوهش پدیدارشناسی شناخته‌شده زیرا موقعیتی را فراهم می‌آورد تا شرکت‌کننده دیدگاه خود نسبت به دنیا را آن‌طور که تجربه کرده با استفاده از زبان و لغات خاص خود تشریح کند (عابدی، ۱۳۸۷). تأیید همکاران تحقیق، مهم‌ترین ملاک برای

1. McLaughlin
2. phenomenology

ایجاد اعتبار در تحقیقات کیفی است. در پژوهش حاضر، تأیید همکاران تحقیق به دو شکل رسمی و غیررسمی انجام شد. برای مثال در پایان مصاحبه، محقق آنچه گفته شده بود را خلاصه می‌کرد و می‌پرسید: آیا یادداشت‌های محقق به‌طور صحیح، منعکس‌کننده وضعیت شخص هستند یا خیر؟ سپس پیش‌نویس گزارش تحقیق با اعضاء برای ارائه نظر به اشتراک گذاشته می‌شد. همچنین سعی شد تا با اختصاص زمان مناسب جهت جمع‌آوری داده‌ها، تلفیق روش‌ها و بازنگری مشارکت‌کنندگان این اصل مهم رعایت شود. بازنگری مشارکت‌کنندگان به این ترتیب بود که برگه‌هایی حاوی متن مصاحبه در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار گرفت تا هر جا که لازم است توضیحی به آن اضافه و یا هر عبارتی که به نظر آنان منطبق بر اظهاراتشان نیست حذف و یا اصلاح کنند. به‌منظور رعایت اصل تأیید پذیری داده‌ها، تلاش کردیم تا از هرگونه سوگیری در فرایند مصاحبه و استخراج نتایج خودداری شود و در نهایت جهت افزایش قابلیت اطمینان که عبارت‌اند از کفایت روند تجزیه و تحلیل و تصمیم‌گیری، از راهنمایی و نظارت اساتید صاحب‌نظر استفاده شود.

جهت انجام مصاحبه پژوهش، پس‌ازاینکه شرکت‌کنندگان در دانشگاه تمایل خود را جهت انجام مصاحبه نشان دادند جریان مصاحبه شروع شد. ابتدا قبل از ارائه سؤالات، توضیحات لازم در ارتباط با مسئله و اهداف پژوهش و همین‌طور پیامدها و کاربرد نتایج پژوهش به آن‌ها ارائه شد. در مرحله بعدی به مصاحبه‌شوندگان اطمینان داده شد که اطلاعات شخصی آن‌ها در فرایند تجزیه و تحلیل داده‌ها هیچ نقشی ندارد و تنها محتوای پرسش و پاسخ‌ها موردنیاز است. زمان انجام مصاحبه برای هر فرد با توجه به ساعت کلاسی در زمان اوقات فراغت هر فرد بود. در جریان مصاحبه برای مصاحبه‌شوندگانی که اجازه ضبط صدا داده بودند مصاحبه‌ها ضبط و سپس به روی کاغذ آورده شدند و برای سایر مصاحبه‌شوندگان هم‌زمان با ارائه پاسخ به یادداشت‌برداری از مصاحبه آنان پرداخته شد. رویکرد استدلالی به تحلیل و تفسیر داده‌ها در این بخش نیز استقرایی - قیاسی بوده است. به این معنا که ابتدا کدهای باز و جزئی‌شناسایی گشته و با کنار هم قرار دادن آن‌ها بر اساس روابط بین آن‌ها، کدهای محوری و کلی‌تر ایجاد شده‌اند. پس‌ازاین روند استقرایی، مجدداً کدهای باز شناسایی شده و کدهای بازی که بعداً شناسایی شدند، به‌صورت انتخابی در زیر مفاهیم محوری ایجاد شده یا مفاهیم محوری‌ای که بعداً ایجاد و یکپارچه شدند، قرار گرفتند.

یافته‌ها

سؤال اول پژوهش: به نظر شما کادر آموزشی تا چه اندازه در گرایش دانشجویان به بی‌انگیزگی در امور تحصیلی نقش دارند؟

بر اساس نتایج تحلیل مصاحبه‌های به‌دست آمده از دانشجویان در ارتباط با تأثیر کادر آموزشی مشغول به خدمت در دانشگاه فرهنگیان در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان شامل دو کد محوری نحوه برخورد کادر آموزشی با دانشجویان و همچنین نقش اساتید بود. در جدول ۱، شاخص‌های بیانگر هر یک از این عوامل ارائه شده‌اند:

جدول ۱. شناسایی تأثیر عوامل مربوط به کادر آموزشی مشغول به خدمت در دانشگاه فرهنگیان

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
نقش کادر آموزشی در کاهش انگیزه دانشجویان	نحوه برخورد کادر آموزشی	- اساتید و همین‌طور کادر آموزشی برخورد مناسبی با دانشجویان ندارند.
		- بداخلاقی‌های مسئولین آموزش با دانشجویان
		- مسئولین آموزش و همین‌طور بعضی از اساتید به دانشجویان توهین می‌کنند.
		- در زمان مراجعه دانشجویان به مسئولین جهت رفع مشکل آنان سربسته پاسخ می‌دهند.
		- کادر آموزشی با دانشجویان رفتار صمیمی ندارند.
	جایگاه علمی اساتید	- بعضی از دانشجویان را جهت نشان دادن عملکرد بهتر در دانشگاه تشویق نمی‌کنند.
		- کادر آموزشی دانشگاه بیش از حد نسبت به دانشجویان سخت‌گیری نشان می‌دهند.
		- مسئولین معمولاً وقت لازم را برای شنیدن مشکلات دانشجویان و پاسخگو بودن به آن‌ها نمی‌گذارند.
		- دانشگاه از برنامه‌ریزی و مدیریت نامناسبی برخوردار است.
		- تعداد مسئولین دانشگاه جهت انجام وظایف آموزشی کافی نیستند.
نقش کادر آموزشی در کاهش انگیزه دانشجویان	نحوه برخورد کادر آموزشی	- مسئولین دانشگاه نسبت به نیازهای روحی دانشجویان بی‌تفاوت هستند.
		- به دانشجویان معلمان بهای زیادی در دانشگاه داده نمی‌شود.
		- فضایی برای ابراز وجود دانشجویان وجود ندارد.
		- در بین کادر آموزشی دودستگی وجود دارد.
		- نظارت آموزشی غلط و نادرستی در دانشگاه وجود دارد.
جایگاه علمی اساتید	نحوه برخورد کادر آموزشی	- در دانشگاه نا عدالتی وجود دارد.
		- تنظیم برنامه درسی به شیوه نامناسب در دانشگاه.
جایگاه علمی اساتید	نحوه برخورد کادر آموزشی	- بعضی از اساتید درسی را تدریس می‌کنند که ربطی به رشته تحصیلی آنان ندارد.
		-

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		-نمره دادن بدون ارزشیابی مناسب دروس
		-مجبور بودن اساتید به قبول کردن دانشجو
		-به‌روز نبودن اساتید و کتب درسی
		- سهمیم نکردن دانشجو در فرایند تدریس
		- اساتید دانشگاه از نظر علمی درجه بالایی ندارند.
		- استاد نسبت به واحد درسی که ارائه می‌دهد تسلط لازم را ندارد.
		- اساتید معمولاً کتاب‌هایی را جهت تدریس ارائه می‌دهند که ربطی به واحد درسی موردنظر ندارند یا این که بیش از اندازه قطورند.
		- اساتید به دانشجویها تکالیف خیلی سنگینی را ارائه می‌دهند.
		- اساتید معمولاً از روش تدریس مناسب استفاده نمی‌کنند.
		- اساتید معمولاً در دادن نمره به دانشجویها تمایزی بین دانشجوی قوی و ضعیف قائل نمی‌شوند.
		- اساتید دانش و تمایل لازم را جهت استفاده از فناوری در کلاس درس را ندارند.
		- اساتید معمولاً در مقابل سؤالاتی که برای دانشجو پیش می‌آید پاسخ کاملی ارائه نمی‌دهند.
		- اساتید معمولاً انگیزش لازم را جهت گرایش به ادامه تحصیل در دانشجویها ایجاد نمی‌کنند.
		- اساتید موجب سرخوردگی دانشجویان در کلاس درس می‌شوند.
		-اساتید مشوق‌های لازم را برای افزایش انگیزه به دانشجویان ارائه نمی‌دهند.
		- اساتید بی‌انگیزه هستند و این اطمینان را به دانشجو می‌دهند که حتماً قبول می‌شوند.
		- بیان سنگین مطالب توسط اساتید
		- کم انرژی بودن اساتید و لحن صحبت آنان
		-نمره محور بودن و عدم توجه به توانایی علمی دانشجویان از طرف اساتید
		-تهدید اساتید مبنی بر انداختن واحدهای درسی دانشجو
		-تلاش اساتید جهت اتلاف وقت در کلاس
		-وجود اساتید سخت گیر و بدون بار علمی
		-حاکم بودن جو زور و اجبار در محیط کلاس توسط اساتید
		-روزمرگی و یکنواخت بودن کلاس درس و ترم تحصیلی
		- نبود ناظر کیفی جهت نظارت بر کار اساتید
		- معلم نبودن خود اساتید و آشنا نبودنشان با شغل معلمی
		-دادن تکالیف بیهوده که ربطی به ارتقای علمی دانشجو ندارند.
		-تشویق دانشجو به حفظ مطالب بدون هیچ گونه بحثی در کلاس

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		- اساتید مطالب آموزشی را بدون تلاش خود دانشجو به آن‌ها ارائه می‌دهند. - توقع بسیار زیاد بعضی از اساتید - اساتید معمولاً برگه‌های امتحانی را تصحیح نمی‌کنند. - سیاست زدگی اساتید و دانشجوها و نفوذ آن در کلاس درس

در ادامه به منظور مستندسازی کدگذاری‌های باز و محوری، به نمونه‌هایی از صحبت‌ها، اشارات و دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان پرداخته شده است. قبل از بیان این نقل‌قول‌ها، بذل توجه به این نکته را ضروری می‌دانیم که در برخی از نقل‌قول‌ها ممکن است بیش از یک و حتی چندین کد باز وجود داشته باشد.

اطلاع‌رسان کد ۱. "... خود استاد خیلی پیگیر دانشجو معلمان نیست اکثراً می‌خواند بیان (استادا) درس‌ها رو تموم کنن برن، تدریس بیشتر براشون یه چیزی مثل تفریحی هستش..."
اطلاع‌رسان کد ۳. "... اینکه بعضی استادا هستن بین دانشجوی خوب با دانشجویی که معدلش پایینه هیچ فرقی نمی‌دارن، یا بعضی استادا هستن که دانشجو رو تو درسی که داره تدریس می‌کنه با خودشون همراه نمیکنن یعنی بی توجهی میکنن و به دانشجو اجازه نمیدن که صحبت کنه همش میخاد که خودشون صحبت کنه ..."

اطلاع‌رسان کد ۷. "... اخلاق خیلی مهمه در اینجا در دانشگاه اساتید باید اخلاق داشته باشن خیلی از استادا اخلاق ندارن و همین باعث میشه بی انگیزه بشیم و ما دیگه وقتی اخلاقشون رو می‌بینیم دیگه می‌گیم این چه دانشگاهیه اومدیم..."

اطلاع‌رسان کد ۹. "... مثلاً طرف خودش هیچی از لحاظ علمی بارش نیست چجوری مثلاً میخاد بیاد انگیزه رو بیره بالا یا مثلاً بگه من این راه رو رفتم شمام آگه این راهو برین آخرش میشه این آره وقتی خود طرف بی انگیزه ست چطور میتونه انگیزه دانشجو را بیره بالا..."

اطلاع‌رسان کد ۱۱. "... مسئول‌های که داخل بخش آموزش کار میکنن خیلی بد اخلاق‌اند اصلاً به ما توجه نمی‌کنن، به خاطر این اخلاقشون و توهین به دانشجو، اصلاً نمیشه ما حتی اگر مشکلی هم داشته باشیم بریم مطرح کنیم..."

اطلاع‌رسان کد ۱۴. "... اصلاً داخل دانشگاه ما برنامه‌ریزی درسی منسجمی برای ما وجود نداره یک‌دفعه می‌بینی هفته‌ای می‌ای کلاس می‌گن که این هفته کلاس‌های شما به این

شکل‌اند اصلاً به نظر خود دانشجو توجهی نمیشه، دانشگاهی که این جوری باشه چطور میتونه روی زیاد شدن انگیزه تأثیر بذاره..."

سؤال دوم پژوهش: به نظر شما امکانات دانشگاه تا چه اندازه در گرایش دانشجویان به بی‌انگیزگی‌شان در امور تحصیلی نقش دارند؟

بر اساس نتایج تحلیل مصاحبه‌های به‌دست‌آمده از دانشجویان در ارتباط با تأثیر امکانات ارائه‌شده در دانشگاه فرهنگیان در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان شامل سه کد محوری تغذیه، امکانات فضایی دانشگاه و تأثیر فضای خوابگاه بود؛ که نتایج آن در جدول ۲، شاخص‌های بیانگر هر یک از این عوامل ارائه‌شده‌اند:

جدول ۲. شناسایی عوامل مربوط به تأثیر امکانات آموزشی دانشگاه در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان

عوامل	کدهای محوری	کدهای باز
تغذیه		- سلف غذاخوری از کیفیت مناسبی برخوردار نیست.
		- اجبار دانشجو در پرداخت هزینه غذا حتی در صورت عدم تمایل او به استفاده به خاطر ژتونی نبودن توزیع آن.
امکانات فضایی دانشگاه		- غذایی که در سلف و خوابگاه توزیع می‌شود از کیفیت مناسبی برخوردار نیست.
		- سطح کیفیت غذای دانشجویان مناسب نیست.
		- دانشجو مجبور است به خاطر کیفیت نامناسب غذاها، غذای خود را از بیرون تهیه کند.
تأثیر امکانات دانشگاه در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان		- شکل ظاهر دانشگاه شبیه به دبیرستان است.
		- شکل ظاهری کلاس‌ها خیلی قدیمی است.
		- نبود کتابخانه مناسب جهت مطالعه در دانشگاه و خوابگاه
		- صندلی‌های موجود در کلاس‌ها خیلی قدیمی‌اند.
		- نبود امکانات ورزشی مناسب جهت ورزش دانشجویان
		- فضای آموزشی نامناسب
		- کمبود فضای کلاسی و جمعیت زیاد کلاس‌ها
		- رنگ آمیزی دانشگاه مناسب نیست.
		- آسیب رساندن بعضی از دانشجویان به فضای دانشگاه
		- کمبود امکانات دانشگاه فرهنگیان در مقایسه با سایر دانشگاه‌ها
- مناسب نبودن امکانات فضایی دانشگاه جهت تدریس بعضی از دروس		
- نبود حس دانشجویی در فضای دانشگاه		
- جذاب نبودن محیط دانشگاه		
- خشک بودن محیط دانشگاه		
- مرتبط نبودن فضای دانشگاه با فضای جامعه		

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		<ul style="list-style-type: none"> - کسل کننده بودن فضای کلاس - فضای دانشگاه طوری است که دانشجو مفهوم دانشگاه را نمی‌فهمد. - نبود امکانات رفاهی و علمی در دانشگاه - نبود فضای تفریحی مناسب - شلوغی و بی‌نظمی محیط کلاس
		<ul style="list-style-type: none"> - فضای بی‌رُمق خوابگاه جهت مطالعه - وضعیت ظاهری نامناسب خوابگاه‌ها - خوابگاه‌ها از امکانات مناسبی برخوردار نیستند. - نبود سیستم مناسب سرمایشی و گرمایشی مناسب در خوابگاه - نبود قانون و مقررات مناسب در محیط خوابگاه - وجود فضای سرگرمی در بین دانشجویان در محیط خوابگاه - شلوغی بیش از حد خوابگاه و نبود فضا کافی - ترس از درس خواندن در محیط خوابگاه به خاطر مسخره دوستان
	فضای خوابگاه	

در ادامه به منظور مستندسازی کدگذاری‌های باز و محوری، به نمونه‌هایی از صحبت‌ها، اشارات و دیدگاه‌های مشارکت کنندگان پرداخته شده است. قبل از بیان این نقل قول‌ها، بذل توجه به این نکته را ضروری می‌دانیم که در برخی از نقل قول‌ها ممکن است بیش از یک و حتی چندین کد باز وجود داشته باشد.

اطلاع‌رسان کد ۱. "... به فضای آموزشی و درست‌وحسابی باشه یه فضایی باشه که رنگ‌کاری و مثلاً چینش صندلی نوع نشستن استاد و تریبون و حتی پروژکتور حتی گچ و صندلی و اینا بهتر باشن باعث میشه دانشجو توجهش به درس بیشتر باشه و..."

اطلاع‌رسان کد ۲. "... بعضی موقع‌ها می‌بینیم که کلاس‌ها اصلاً پر میشن و کلاس یا اصلاً همیشه برگزار بشه یه حتماً باید کلاسی که درس داخلش برگزار میشه جابه‌جا بشه..."

اطلاع‌رسان کد ۴. "... هست ولی یه چیز دیگه هم همین سالن مطالعه است که برای آموزش که غیر از کلاس درسه بخوایم آموزش ببینیم یک سالن مطالعه وجود نداره که ما بخوایم خارج از کلاس درس مطالعه داشته باشیم وجود نداره..."

اطلاع‌رسان کد ۶. "... دانشجویان میگن که ما انگار هنوز توی دبیرستان هستیم چون همون نیمکت و همون میزی که توی دبیرستان داشتیم رو اینجا گذاشتن و هیچ فرقی با هم

ندارن اما آگه بیایم کلاس و شیوه چینش صندلی رو مناسب دانشجوها قرار بدیم و امکانات آموزشی مناسب اونا رو قرار بدیم صد درصد انگیزه اونا هم بالاتر میره..."

اطلاع‌رسان کد ۱۳. "... توی بحث خوابگاهی سلف خوبی وجود نداره که دانشجوها بتونن تغذیه مناسبی داشته باشن و بیشتر دانشجوها بالاجبار از این غذاها مصرف می‌کنن..."

اطلاع‌رسان کد ۱۵. "... امکانات خوابگاه خیلی پایینه اصلاً وسایل گرمایشی و سرمایشی مناسبی نداره، علاوه بر این جمعیت دانشجوها هم زیاده و خوابگاه خیلی شلوغ این باعث میشه دانشجو اصلاً از درس دور بشه و انگیزه مطالعه هم نداشته باشه..."

سؤال سوم پژوهش: به نظر شما محتوی دروس تا چه اندازه در گرایش دانشجویان به بی‌انگیزگی‌شان در امور تحصیلی نقش دارند؟

بر اساس نتایج تحلیل مصاحبه‌های به‌دست آمده از دانشجویان در ارتباط با تأثیر محتوی دروس ارائه شده در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان، نتایج به‌دست آمده شامل، سه کد محوری سنخیت محتوی، کاربرد در آینده و محتوی دروس تخصصی بود. در جدول ۳، شاخص‌های بیانگر هر یک از این عوامل ارائه شده‌اند:

جدول ۳. شناسایی عوامل مربوط تأثیر محتوی دروس ارائه شده در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
سنخیت محتوی		- افزایش انگیزش در صورت مرتبط بودن محتوا
		- بعضی از واحدهای درسی ارائه شده با رشته تحصیلی سنخیت ندارند.
		- سانسور کردن محتوی دروس توسط بعضی از اساتید
		- کاهش انگیزش در صورت غیر مرتبط بودن محتوا
		- ارائه جزوه به دانشجو به جای منابع اصلی واحدهای درس
		- اختصاص دادن واحدهای درسی بیشتر به دروس عمومی
		- خسته کننده بودن سرفصل‌های ارائه شده در دانشگاه
		- پایین بودن کیفیت محتوی دروس
		- شبیه بودن تمام فعالیت‌های عملی به هم
		- بی‌ربطی موضوعات درسی به علایق دانشجویان
کاربرد در آینده		- قرار ندادن بازدهی‌های علمی و عملی در کنار محتوی آموزشی
		- سیاست زدگی محتوی کتب نظام آموزشی -
		- برخی از واحدهای درسی کاربردی در آینده جهت تدریس در رشته تحصیلی را ندارند.
		- ارائه واحدهای درسی نامربوط در طول سال‌های تحصیلی

-سرد کردن دانشجو از مطالعه به خاطر قرار دادن واحدهای درسی بدون کاربرد در آینده

-سرفصل و چارت نامناسب ارائه دروس و عدم کاربرد آن‌ها در زندگی

-مفید نبودن برخی از دروس

-تکرار کردن بعضی از واحدهای درسی در طول ترم‌های چهار سال تحصیلی

-دروس تخصصی دارای سطح مناسبی از محتوی نیستند.

-عوض کردن واحدهای دروس تخصصی بدون برنامه

-تئوری بودن ۹۰ درصد محتوی دروس تخصصی

محتوی دروس

تخصصی

در ادامه به منظور مستندسازی کدگذاری‌های باز و محوری، به نمونه‌هایی از صحبت‌ها، اشارات و دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان پرداخته شده است. قبل از بیان این نقل‌قول‌ها، بذل توجه به این نکته را ضروری می‌دانیم که در برخی از نقل‌قول‌ها ممکن است بیش از یک و حتی چندین کد باز وجود داشته باشد.

اطلاع‌رسان کد ۱. "... و یک سری دروس است که هیچ زمان به درد دانشجو نمیخوره

یه سری سرفصل درسی هستند که دانشجو اصلاً هیچ‌گونه سر از این دروس در نیاماره..."

اطلاع‌رسان کد ۲. "... بعضی از درس‌ها مفید که نیستند هیچ، بعد میان تکرار میشن همش

همین درس همون محتوا و هیچ چیز جدیدی گفته نمیشه برای دانشجو که باعث بشه دانشجو

دنبال تحقیق و تفحص بره و این انگیزه دانشجو رو میاره پایین..."

اطلاع‌رسان کد ۵. "... به نظر من محتوای کتب درسی و سرفصل‌هایی که برای

دانشجویان دانشگاه فرهنگیان در اختیارشون قرار گرفته، میشه گفت بیش از سی چهل

واحدشون به درد دانشجوها نمی‌خوره و کاربردی نیستن..."

اطلاع‌رسان کد ۷. "... البته این واحدهای عمومی که هست فقط بعضیاشون به درد

میخوره، مثل واحدهای روان‌شناسی که با روحیات و خلیات بچه‌ها آشنا میشیم که چچور

بتونیم رفتار بکنیم باهاش سر کلاس که به برخورد‌های بد و بی‌احترامی سر کلاس کشیده

نشه..."

اطلاع‌رسان کد ۸. "... درس‌هایی که ترم یک خوندن دو واحد میزارن و بیشترش رو ترم

یک خوندن و دوباره ترم بعد همیجوری تکرار میشه و دانشجو دیگه انگیزه برای کلاس رفتن

نداره و اساتید هم نمی‌دونن چطور باید درس بدن و دانشجو خیلی گیج میشه که فلسفه این

واحد درسی اصلاً چی هست..."

اطلاع‌رسان کد ۱۰. "ما واقعاً در طول سال‌های تحصیلی‌مون مجبور میشیم واحدهایی را بگذرونیم که اصلاً هیچ کاربردی برای تدریس بعد از دانشگاه ما برای مدرسه ندارند و ما را برای تدریس آماده نمی‌کنن..."

سؤال چهارم پژوهش: به نظر شما مسائل مربوط خود دانشجو و دوستان تا چه اندازه در گرایششان در بی‌انگیزگی‌شان در امور تحصیلی نقش دارند؟

بر اساس نتایج تحلیل مصاحبه‌های به‌دست آمده از دانشجویان در ارتباط با تأثیر مسائل شخصی مربوط به خود دانشجو و دوستان وی در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان نتایج حاصل از مصاحبه شامل دو کد محوری مسائل شخصی مربوط به خود دانشجو و همچنین دوستان وی بود. در جدول ۴، شاخص‌های بیانگر هر یک از این عوامل ارائه شده‌اند:

جدول ۴. شناسایی عوامل مربوط به مسائل شخصی خود دانشجو و دوستان در بی‌انگیزگی تحصیلی

دانشجویان

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
تأثیر مسائل شخصی خود دانشجو و همین‌طور دوستان در بی‌انگیزگی دانشجویان	مسائل شخصی مربوط به خود دانشجو	- دانشجو زمانی که وارد دانشگاه می‌شود بین تصورش از دانشگاه و واقعیت تفاوت زیادی وجود دارد.
		- دانشجویان جهت رفع مشکلاتی که با آن مواجه شده‌اند به مشاور در دانشگاه مراجعه نمی‌کنند.
		- برقراری رابطه با جنس مخالف
		- هدر رفتن وقت دانشجو با گوشی همراه
		- احساس بیهودگی و اهمیت نداشتن مطالعه و تحقیق
		- پایین بودن حوصله دانشجو جهت مطالعه
		- اهمیت دادن به آشنابازی جهت کسب نمره به جای درس خواندن
		- مشغولیت فکری و احساس افسردگی
		- احساس بلا تکلیفی و وقت‌کشی دانشجو
		- بی‌برنامگی و روزمرگی در محیط خوابگاه
		- انتخاب رشته اجباری و عدم علاقه به شغل معلمی
		- انتخاب رشته بدون تحقیق
		- انتخاب رشته معلمی تنها به خاطر تضمینی بودن شغل معلمی
		- راحت‌طلبی خود دانشجو
		- مسائل مربوط به ازدواج دانشجو
- تنبل بودن خود دانشجو از همان آغاز سال تحصیلی		
- بی‌حوصلگی تحصیلی دانشجو به خاطر مشکلات خانوادگی		
- داشتن هدف‌های غیردرسی		

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		<p>- وجود اولویت‌های دیگر زندگی</p> <p>- دانشجو مجبور است که برای حفظ شغلش یا روی بسیاری از علایقش بگذارد.</p> <p>- محدود بودن دانشجو جهت انجام بعضی از رفتارها</p> <p>- خواب ناکافی و مشکلات روحی</p> <p>- وجود احساس خستگی دائم</p> <p>- به تعویق انداختن تکالیف و فعالیت‌ها از طرف دانشجو</p> <p>- دانشجو نظم و انضباط کافی برای انجام کارها را ندارد.</p> <p>- دور بودن مسافتی دانشجو</p> <p>- پوچی از درون و احساس بی‌هویتی دانشجو</p> <p>- دانشجو بدون علاقه و صرفاً جهت پاس کردن دروس را می‌خواند و معمولاً شب امتحانی هستند.</p> <p>- دانشجویان دانشگاه فرهنگیان قبل از دانشگاه خیلی درس خواندن و در زمان ورود به دانشگاه تمایلی به درس خواندن ندارند.</p> <p>- دوری از خانواده باعث می‌شود که انگیزش تحصیلی خیلی از دانشجویان پایین بیاید.</p> <p>- خیلی از دانشجویان با وجود مشکلات درسی به خاطر مغرور بودنشان تمایلی به سؤال پرسیدن از استاد ندارند در نتیجه در درازمدت انگیزش تحصیلی‌شان پایین می‌آید.</p> <p>- برخی از دانشجویان گرایششان به سرگرمی‌هایی مثل استفاده از اپراتور همراه اول، موسیقی و فضای مجازی زیاد هست و در نتیجه انگیزش تحصیلی‌شان پایین دارند.</p> <p>- بعضی از دانشجویان صرفاً جهت این که با ورود به دانشگاه فرهنگیان آینده شغلی‌شان تضمین است، بدون علاقه به رشته‌شان وارد دانشگاه می‌شوند.</p> <p>- بعضی از دانشجویان به خاطر روحیه ضعیفی که در برخورد با مسائل تحصیلی دارند انگیزه تحصیلی‌شان کم می‌شود.</p> <p>- وجود جو از زیر کار در رفتن و دزدی در جامعه و سرایت آن به دانشجویان</p> <p>- وجود مشکلات اقتصادی در محیط خانواده دانشجو</p>
دوستان		<p>- فضای نامناسب دانشگاه و عدم برقراری رابطه مناسب با دوستان</p> <p>- بعضی از دانشجویان دوستان خود را هنگام درس خواندن مسخره می‌کنند.</p> <p>- نبود روحیه رقابت بین همکلاسی‌ها جهت انجام امور درسی خود</p> <p>- دوستان در خوابگاه معمولاً دانشجویهایی را که وقت بیشتری به مطالعه می‌گذرانند را به‌طور منفی ارزیابی می‌کنند.</p>

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		- طعنه زدن به دانشجویهایی که درس می‌خوانند و به کار بردن الفاظ نامناسب در مورد آنان.
		- نبود انگیزه ادامه تحصیل در بین دوستان و صرفاً اکتفا به لیسانس به‌عنوان آخرین مقطع تحصیلی
		- تشویق نکردن دوستان خود به درس خواندن و صرفاً افزایش گرایششان به سرگرمی‌ها
		- بی‌رغبتی نسبت به امور تحصیلی در بین دوستان در خوابگاه

در ادامه به منظور مستندسازی کدگذاری‌های باز و محوری، به نمونه‌هایی از صحبت‌ها، اشارات و دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان پرداخته شده است. قبل از بیان این نقل‌قول‌ها، بذل توجه به این نکته را ضروری می‌دانیم که در برخی از نقل‌قول‌ها ممکن است بیش از یک و حتی چندین کد باز وجود داشته باشد.

اطلاع‌رسان کد ۱. "... عامل بعدی هم دوری از خانواده است، این که دانشجو ده ساعت، دوازده ساعت راه دور که نیم‌تونه ماهانه یه بار دو بار سر بزنه و ارتباط درست حسابی با خانواده نداره این باعث میشه که دانشجو اون روحیه خودش رو از دست بده و دوست نداشته باشه درس بخونه..."

اطلاع‌رسان کد ۴. "... بیشتر دانشجویها مغرورن از استاد سؤال نمی‌پرسن و اگر سؤال نکنن باعث میشه که از مطلب چیزی یاد نگیرند و نمی‌فهمند و آگه سؤال هم بکنند فکر میکنن بین دانشجویهای دیگه کوچک میشن فک میکنن مسخره شون میکنن در صورتی که حتی نمیدونن جواب سؤالی را که بلد نیستند چطور به دست بیارند..."

اطلاع‌رسان کد ۸. "... دانشجو اون چیزایی که توی ذهنش داره از دانشگاه با اون چیزایی که تو دانشگاه میسینه متفاوت، مثلاً قبل اینکه بیاد دانشگاه میگه حتماً چون دانشگاه فرهنگیه محتوای درسا، غذا، بهداشت و چیزای محیطی یا آموزش دانشگاه فرهنگیان به نسبت دانشگاه‌های دیگه بهتر باشه ولی متأسفانه دانشگاه فرهنگیان برعکس و اصلاً اون چیزی که فکر می‌کنن نیست..."

اطلاع‌رسان کد ۱۰. "... وقتی ما می‌خواستیم کتاب بخونیم اصلاً دانشجویهای دیگه بی میلن به کتاب خوندن خب قاعدتاً وقتی که دانشجویهای دیگه بخوان اینجوری باشن به بقیه هم سرایت میکنه..."

اطلاع‌رسان کد ۱۲. "... ما حتی اگر بخوایم هم درس بخونیم بچه‌ها مسخره میکنند میگوین بین داره از همین الان میخونه حالا به الفاظی هم هست که به کار میبرن اصلاً انگیزه ما رو نبود میکنه..."

اطلاع‌رسان کد ۱۴. "... بعضی از بچه‌ها اصلاً به همین لیسانس قانع‌اند و اصلاً علاقه‌ای به ادامه تحصیل ندارند این باعث میشه دانشجویها چون با هم هستند روی هم تأثیر بزارند و بچه‌های دیگه هم نسبت به درس بی‌علاقه باشند..."

سؤال پنجم پژوهش: به نظر شما مسائل مرتبط به سیاست‌گذاری‌ها مرتبط با دانشگاه فرهنگیان تا چه اندازه در گرایش آنان به بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان نقش دارند؟ بر اساس نتایج تحلیل مصاحبه‌های به‌دست‌آمده از دانشجویان در ارتباط با تأثیر سیاست‌گذاری‌های مربوط به دانشگاه فرهنگیان در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان شامل دو کد محوری سیاست‌های مربوط به شغل و همچنین تفکیک جنسیت بود. در جدول ۵، شاخص‌های بیانگر هر یک از این عوامل ارائه شده‌اند:

جدول ۵. شناسایی عوامل مربوط به سیاست‌گذاری‌های مربوط به دانشگاه فرهنگیان در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
تأثیر سیاست‌های مرتبط با دانشگاه فرهنگیان بر بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان	سیاست‌های مربوط به شغل	<ul style="list-style-type: none"> - تضمینی بودن شغل در بدو ورود به دانشگاه - داشتن سن پایین به استخدام در آمدن در دانشگاه فرهنگیان - سطح پایین درآمد معلمان - ناامید شدن از رقابت و افزایش صلاحیت‌ها به خاطر وضعیت جامعه - نبود شرایط ادامه تحصیل به خاطر شغل معلمی - مشخص بودن محل خدمت دانشجو معلم از همان آغاز تحصیل - امتیاز دانشجو جهت انتخاب محل خدمت تأثیری ندارد. - کم‌اهمیت جلوه دادن شغل آموزگار ابتدایی نسبت به سایر شغل‌ها
	سیاست‌های مربوط به تفکیک جنسیت	<ul style="list-style-type: none"> - در کلاس‌ها تک جنسیتی دانشجویها تلاشی برای ارائه مناسب درس‌ها نمی‌کنند. - دانشجو در کلاس‌های تک جنسیتی تمایل کمتری به رقابت سالم با دانشجویهای دیگر دارد. - در صورتی که کلاس‌ها مختلط باشند دانشجو تلاش بیشتری برای مرتب کردن وضع ظاهری‌شون انجام می‌دن - تفکیک جنسیت باعث کاهش مشارکت دانشجویها در کلاس درس می‌شود.

عامل	کدهای محوری	کدهای باز
		<ul style="list-style-type: none"> - در صورتی که کلاس‌ها مختلط باشند هر کدام از جنسیت‌ها تلاش می‌کنند بیشتر میزان برتری خودشان را نشان دهند. - باعث افزایش آشنایی با روحیه جنس مخالف می‌شود. - کلاس‌ها تک جنسیتی باعث کاهش انگیزش در دانشجویان می‌شود. - در صورتی که کلاس‌ها مختلط باشند منجر به بهبود روابط اجتماعی مناسب با جنس مخالف می‌شود. - منجر به موفقیت بیشتر دانشجویان در زندگی متأهلی‌شان می‌گردد. - نگاه‌های عجیب و غریب به جنس مخالف کاهش می‌یابد. - منجر به ازدواج آسان می‌شود.

در ادامه به منظور مستندسازی کدگذاری‌های باز و محوری، به نمونه‌هایی از صحبت‌ها، اشارات و دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان پرداخته شده است. قبل از بیان این نقل قول‌ها، بذل توجه به این نکته را ضروری می‌دانیم که در برخی از نقل قول‌ها ممکن است بیش از یک و حتی چندین کد باز وجود داشته باشد.

اطلاع‌رسان کد ۴: "... باعث میشه که ما با روحیه و حالات دخترا آشنا بشیم و در آینده بتونیم شخصی رو با روحیه خودمون که مثل خودمون باشه و به شناختی ایجاد بشه که در آینده که خواستیم ازدواج کنیم به مشکل برنخوریم و انتخاب خوبی داشته باشیم..."

اطلاع‌رسان کد ۶: "... آگه کلاس‌ها مختلط باشند به سری مسائل از بین میره به سری نگاه‌های عجیب و غریب به جنس مخالف را از بین بره ..."

اطلاع‌رسان کد ۹: "... وقتی که کلاس‌ها مختلط باشند باعث میشه که ما با آمادگی بیشتری بیایم کلاس با اون‌ها رقابت داشته باشیم و وضعیت ظاهری بهتری داشته باشیم..."

اطلاع‌رسان کد ۱۰: "... بالطبع دانشجویان زمانی که متوجه میشن حکم کارگزینی از محل خدمتشون برایشون صادر شده و این که امنیت شغلی دارن، این میتونه برای دانشجویان نسبت به هدفی که دارن باعث بی‌انگیزگی بشه ..."

اطلاع‌رسان کد ۱۳: "... ما در بدو ورود ما شغلمون تأمین هست و دیگه نیاز نیست که به فکر معدل بالاتر باشیم یا جایی که نزدیک‌تر به خونمون باشه خب این باعث میشه که دانشجویان فقط به فکر پاس کردن درسهاشون باشن..."

اطلاع‌رسان کد ۱۵. "... از بدو ورود به دانشگاه چون که محل خدمت مشخصه و هیچ کدوم از امتیازهایی هم که ما می‌گیریم در طول سال تحصیلی اصلاً تأثیری روی حتی محل خدمتش هم نداره باعث میشه انگیزه‌ای هم برای درس خوندن نداشته باشیم..."

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی پدیدارشناسی عوامل بی‌انگیزگی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد بود. پژوهش حاضر در پی پاسخ به پنج سؤال پژوهشی شامل؛ تأثیر کادر آموزشی مشغول به خدمت در دانشگاه، امکانات موجود در دانشگاه، محتوی دروس، تأثیر دوستان و مسائل شخصی خود دانشجو و همین‌طور سیاست‌گذاری‌های مربوط دانشگاه فرهنگیان در گرایش دانشجویان بی‌انگیزگی تحصیلی نسبت به تکالیف آموزشی‌شان هستند، بر اساس مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته از دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد بود.

نتایج حاصل از بررسی مصاحبه‌ها در ارتباط با سؤال‌های پژوهش نشان داد از بین عوامل مربوط به کادر آموزشی عوامل آموزشی مشغول به خدمت در دانشگاه و همین‌طور اساتید بیشترین نقش را در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان دارند، در ارتباط با امکانات دانشگاه، امکانات موجود در فضای آموزشی و همچنین عوامل مربوط به خوابگاه دانشجویی دانشگاه، در ارتباط با تأثیر محتوی دروس عواملی از جمله؛ سنجیت محتوی دروس، کاربرد در آینده و همچنین محتوی دروس تخصصی، مسائل شخصی مربوط به خود دانشجو و همچنین دوستان و در نهایت در ارتباط با سیاست‌گذاری‌های مربوط به دانشگاه فرهنگیان، سیاست‌های مربوط به شغل و تفکیک جنسیت بیشترین نقش را در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد را دارند. نتایج حاصل از پژوهش حاضر نتایج پژوهش‌های گذشته از جمله؛ وانگ (۲۰۱۶) که در پژوهش خود به این نتیجه رسید که باورهای خود دانشجو، اساتید و همچنین دوستان وی از جمله عوامل تأثیرگذار در انگیزش تحصیلی دانشجویان هستند، فرناندز ریو (۲۰۱۸) که در پژوهش خود نشان داد، بین چهار دسته از عوامل شامل عوامل فردی نظیر؛ سبک اسناد و آگاهی از راهبردهای مطالعه، عوامل خانوادگی مانند؛ فضای روانی و عاطفی خانواده، نگرش والدین به تحصیل، پایگاه اقتصادی و اجتماعی خانواده، عوامل آموزشی‌گامی شامل؛ نگرش به امتحان، نگرش به معلم،

نگرش مسئولین به دانشجو و دانشگاه و عوامل اجتماعی نظیر، ارزش تحصیل در جامعه، نقش تحصیل در پایگاه اجتماعی و نقش تحصیل در آینده شغلی با انگیزه تحصیلی فراگیران رابطه معناداری دارد و همچنین با پژوهش مولوی و همکاران (۱۳۸۶) که در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که دانشجویانی که از موقعیت اقتصادی خوبی برخوردارند انگیزه تحصیلی بیشتری دارند این نتیجه حاکی از آن است که اطمینان داشتن از تأمین امکانات مادی در میزان انگیزه تحصیلی مؤثر است، همسو است.

در ارتباط با سؤال اول پژوهش تحت عنوان تأثیر کادر آموزشی در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان نتایج حاصل از مصاحبه نشان داد که مسئولین مشغول به خدمت در بخش آموزش دانشگاه و همچنین اساتید بیشترین نقش را در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان دارد، دانشجویان رفتارهای از مسئولین آموزشی از جمله؛ برخورد نامناسب آن‌ها با دانشجویان، عدم برقراری روابط صمیمانه با دانشجو، سخت‌گیری بیش از اندازه آن‌ها نسبت به دانشجویان و ... و همین‌طور عوامل مربوط به اساتید شامل؛ استفاده از روش‌های نامناسب تدریس، سطح پایین سواد اساتید، سهم نکردن دانشجو در فرایند تدریس، کم انرژی بودن و لحن نامناسب بیان اساتید در کلاس درس و ... از جمله عواملی هستند که بیشترین تأثیر را در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان دارد. در ارتباط با تبیین نتایج حاصل از پژوهش مبنی بر چگونگی تأثیر عوامل مربوط به کادر آموزشی در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان می‌توان گفت که استفاده از شیوه تدریس فعال، علاقه‌مندی اساتید به تدریس و استفاده از امکانات آموزشی و آموزشگاهی در افزایش انگیزه تحصیلی فراگیران مؤثر است (کیمر^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). رضایت از عوامل آموزشی، توانایی و علاقه‌مندی اساتید در امر تدریس، تشویق، توجه به تفاوت‌های فردی، مناسب بودن برنامه درسی، توجه مسئولان دانشگاهی به مشکلات دانشگاه، تجهیزات کمک آموزشی بیشترین تأثیر را در افزایش انگیزه دانشجویان دارد و متعاقب با آن در صورتی که روش تدریس اساتید فعال نباشد، توجه لازم را به دانشجو نشان ندهد، اساتید نسبت به تدریس خود تسلط کافی نداشته باشند علاقه دانشجویان به مسائل درسی به میزان قابل توجهی کاهش پیدا می‌کند (مولوی و همکاران ۱۳۸۶)؛ بنابراین عوامل آموزشی و اساتید در دانشگاه در صورتی که بتوانند دانشگاه و کلاس درس را به گونه‌ای ترتیب دهند که در دانشجو انگیزه لازم را جهت پرداختن به

مسائل درسی داشته باشند آنان علاوه بر این که نسبت به گذراندن موفقیت‌آمیز تکالیف آموزشی انگیزه پیدا می‌کنند برای زندگی سالم در اجتماع نیز گرایش بیشتری پیدا می‌کند. در ارتباط با سؤال دوم پژوهش تحت عنوان تأثیر امکانات دانشگاه در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان نتایج حاصل از مصاحبه منجر به استخراج سه کد محوری مسائل مربوط به تغذیه از جمله؛ کیفیت پایین سلف دانشگاه، کیفیت پایین غذا و ...، امکانات مربوط به فضای دانشگاه مانند؛ فضای کلاسی نامناسب، فضای آموزشی نامناسب، کمبود امکانات آموزشی دانشگاه فرهنگیان در مقایسه با سایر دانشگاه‌ها و ... همچنین امکانات موجود در خوابگاه دانشجویی دانشگاه مانند؛ شلوغی بیش از حد خوابگاه دانشجویی، وضعیت ظاهری مناسب خوابگاه، نبود امکانات گرمایشی و سرمایشی مناسب و ... از جمله عواملی هستند که منجر به افزایش بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان در دانشگاه می‌شوند. با توجه به نقش عوامل مربوط به امکانات دانشگاه در افزایش بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان در ارتباط با تبیین چگونگی تأثیر این عوامل بر بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان می‌توان گفت که از عواملی همچون نبود امکانات فضای آموزشی، کتابخانه‌های مجهز جهت مطالعه و تهیه کتاب، نظام‌مند بودن اصول آموزش و پرورش، عدم توجه به تفاوت‌ها، علایق و استعدادها، دانشجوی، عدم توجه به تحولات و نوآوری‌ها و کاربرد آن‌ها در کلاس درس زمینه بی‌انگیزگی دانشجویان در دانشگاه هستند (ریو، ۲۰۱۸). زمانی که مسئولین مشغول به خدمت در دانشگاه به تهیه امکانات فضایی مناسب جهت بهبود وضعیت تحصیلی دانشجویان اقدام کنند سبب می‌شود که دانشجویانی که خود دارای انگیزه پیشرفت تحصیلی سطح بالایی هستند، تمایل بیشتری به تکامل و بهبود کارکرد خویش داشته باشند و برنامه معینی مثل به پایان رساندن موفقیت‌آمیز تحصیل، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی را در کار خود دنبال کنند تا موفقیت موردنظر خود را کسب نمایند. (مالمستروم، ۲۰۱۶) در مقابل کمبود امکانات موجود در دانشگاه و عدم توجه مسئولین به برآورده نکردن امکانات موجود سبب می‌شود که دانشجویانی که خود به دلیل سایر عوامل مرتبط با بی‌انگیزگی تحصیلی تمایلی به توجه به مطالب درسی خود ندارند بی‌انگیزگی شان بیشتر گردد و در نتیجه افت تحصیلی بیشتری داشته باشند (ترهینی، هون و لئو، ۲۰۱۵).

1. Malmström
2. Tarhini, Hone & Liu

در ارتباط با سؤال سوم پژوهش تحت عنوان تأثیر محتوی دروس در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان نتایج حاصل از مصاحبه‌های صورت گرفته از دانشجویان شامل استخراج سه کد محوری سنخیت محتوی دروس، کاربرد در آینده و همچنین محتوی دروس اختصاصی ارائه شده در طول ترم تحصیلی بود. در ارتباط با تبیین چگونگی تأثیر محتوی دروس بر افزایش بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان می‌توان گفت که فراگیرانی که باور دارند، تکلیف جالب، مهم و با ارزش است بیشتر در فعالیت‌های شناختی درگیر می‌شوند و از راهبردهای شناختی و نظارتی بیشتری استفاده می‌کنند قاعدتاً انگیزه تحصیلی پایین‌تری دارند و از پیشرفت تحصیلی بالاتری نیز برخوردارند (هانوس و فلکس، ۲۰۱۵). همچنین در صورتی که فراگیر به‌طور ذاتی برای محتوای یادگیری ارزش قائل باشند این امر بر خودنظمی و خودکارآمدی آنان اثر مثبت می‌گذارد و از آنجایی که عزت نفس افراد کل زندگی انسان را در برمی‌گیرد باعث به وجود آمدن تصویری مثبت و موفق در دانشجو از خود می‌شود که او می‌تواند به اهداف مختلف یادگیری خود دست یابد، این امر منجر به ایجاد انگیزه پیشرفت در او می‌شود، تأمین انگیزه پیشرفت برای دانشجو سبب ایجاد زمینه‌های برتری و فضیلت در او می‌شود؛ بنابراین در صورتی که مسئولان نظام آموزشی به تدارک محتوی آموزشی مناسب برای دانشجو اقدام کنند که برای دانشجو جالب باشند، دارای تنوع باشند، متناسب با رشته تحصیلی آنان باشند و همچنین دارای سطح مناسبی از کاربرد در آینده باشند منجر به افزایش انگیزش و علاقه به تحصیلی در دانشجویان خواهند شد و زمینه را جهت افزایش پیشرفت تحصیلی فراهم خواهند آورد (زی و کومن، ۲۰۱۶).

در ارتباط با سؤال چهارم پژوهش تحت عنوان تأثیر مسائل شخصی دانشجو و همچنین دوستان او در گرایش هر چه بیشتر آنان به بی‌انگیزگی در امور تحصیلی شان نتایج حاصل از مصاحبه با دانشجویان منجر به استخراج دو کد محوری کلی شامل؛ تأثیر مسائل شخصی دانشجو و همچنین دوستان در محیط خوابگاه و دانشگاه گردید. در ارتباط با تبیین چگونگی تأثیر مسائل شخصی دانشجویان و همچنین دوستان او در گرایش هر چه بیشتر آنان به بی‌انگیزگی تحصیلی می‌توان گفت که با توجه به بررسی نتایج پژوهش‌های گذشته، عوامل مختلفی می‌توانند به بی‌انگیزگی تحصیلی منجر شود که از جمله می‌توان به عوامل مختلفی

-
1. Hanus & Fox
  2. Zee & Koomen

از جمله؛ عوامل شخصیتی، انگیزه و علاقه شخصی، احساس رضایت‌مندی، احساس تنهایی، انتظار موفقیت، شرایط خانواده، سلامت جسمی و روانی، سبک زندگی، عوامل محیطی و افسردگی، ارتباط ضعیف با دوستان، درآمد کم و مسافت طولانی محل سکونت تا دانشگاه، هوش و استعداد دانشجوی، تحصیلات والدین، بومی نبودن دانشجویان، وضعیت اقتصادی و اجتماعی دانشجویان، معدل دیپلم، فاصله بین اخذ دیپلم تا ورود به دانشگاه، وضعیت اشتغال و وضعیت تأهل دانشجویان از عوامل مؤثر در کاهش انگیزه تحصیلی هستند (لوپز، ۲۰۰۹؛ هولت^۱، ۲۰۰۵)؛ بنابراین می‌توان گفت وقتی دانشجویان مشکل قابل توجهی داشته باشند، فرصت کسب مهارت‌های نظیر؛ تفکر منطقی، مهارت‌های حل مسئله، مهارت‌های خودتنظیمی، تشخیص نیازهای یادگیری و مدیریت زمان و انگیزه کمتری برای یادگیری دارند (کرساینو، نیکلین و فورد^۲، ۲۰۱۴). در مقابل دانشجویانی که در دارای مشکل قابل توجه و خاصی نیستند و همچنین دارای انگیزه پیشرفت بالا هستند اغلب یادگیرندگان خود نظم یافته‌ای هستند، بدین معنا که این دانشجویان در مقایسه با دانشجویان دارای پیشرفت پایین، هدف یادگیری‌شان را به صورت اختصاصی‌تری تنظیم می‌کنند و به شکل منظم‌تری پیشرفتشان را به سمت هدف ارزیابی می‌کنند (هیرش^۳، ۲۰۰۱)؛ بنابراین می‌توان گفت که از آنجایی که مسائل شخصی دانشجو و همچنین دوستان وی از جمله فاکتورهای تأثیرگذار در بی‌انگیزگی تحصیلی هستند بهتر است که در کنار توجه به سایر عوامل تأثیرگذار در بی‌انگیزگی به این مسائل نیز پرداخته گردد چراکه تا خود فرد انگیزه‌ای جهت یادگیری نداشته باشد حتی در صورتی که سایر عوامل نیز در سطح مناسبی از کیفیت و قابلیت برخوردار باشند جهت افزایش انگیزه دانشجویان راه به جایی نخواهند برد.

و در آخر در ارتباط با سؤال پنجم پژوهش تحت عنوان تأثیر عوامل مربوط به سیاست‌گذاری‌های مرتبط با دانشگاه فرهنگیان در بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان شهر خرم‌آباد، نتایج حاصل از مصاحبه‌های صورت گرفته شده منجر به استخراج دو کد محوری سیاست‌گذاری‌های مربوط به شغل و همچنین تفکیک جنسیت گردید. در ارتباط با تبیین چگونگی تأثیر این قبیل سیاست‌گذاری‌ها بر افزایش بی‌انگیزگی تحصیلی دانشجویان می‌توان گفت که اگر فرد به این نتیجه برسد که

1. Holt
2. Cerasoln, Nicklin & Ford
3. Hirsh

فعالیت تحصیلی یا شغلی او، دستیابی به اهداف و نیازهایش را در پی ندارد، منجر به بی‌انگیزگی در او می‌شود؛ بنابراین نیروی روان‌شناختی که منجر به افزایش انگیزه می‌شود به‌طور قابل مشاهده‌ای کاهش می‌یابد و صدمات انگیزشی رخ می‌دهد تا آنجا که فرد از نظر شناختی در ادامه فعالیت خود دچار تردید می‌شود. اختلال در انگیزش می‌تواند در سطح احساسات و رفتار سبب بروز مشکلاتی شده و مقدمات بدینی، اضطراب، افسردگی و مشکلات روانی و هم‌چنین افت چشم در عملکرد فردی، اجتماعی و شغلی را فراهم می‌آورد و در نهایت منجر به کاهش پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌گردد؛ بنابراین با توجه به مسائل مطرح شده می‌توان گفت که بسیاری از سیاست‌گذاری‌های از قبل تعیین شده مربوط به دانشگاه فرهنگیان این احساس را در دانشجو ایجاد می‌کند که تلاش او هیچ‌گونه تأثیری بر موقعیت شغلی او ندارد و بنابراین انگیزشی نیز جهت افزایش تلاششان در امور تحصیلی نخواهند داشت (کیانی، نوروزی و کریمی، ۲۰۱۷). علاوه بر سیاست‌های مربوط به شغل یکی دیگر از سیاست‌های مطرح شده در مصاحبه‌های به‌عمل آمده مربوط به سیاست تفکیک جنسیت بود. در ارتباط با تبیین چگونگی تأثیر سیاست تفکیک جنسیت بر افزایش بی‌انگیزگی دانشجویان می‌توان تفکیک جنسیت دانشجویان در کلاس درس منجر به افزایش یکنواختی کلاس می‌شوند در این‌گونه کلاس‌ها معمولاً دانشجویان به دلیل وجود تنها یک جنس در کلاس تلاشی جهت افزایش تسلطش بر واحدهای درسی نخواهند داشت، با آمادگی کمتری در کلاس حاضر می‌شوند، رشد مهارت‌های اجتماعی در آنان کاهش پیدا می‌کند و معمولاً در کلاس درس کمتر به رقابت می‌پردازند، تأثیر عوامل مرتبط با تفکیک جنسیت در درازمدت سبب می‌شود که انگیزه کلی دانشجویان به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش پیدا کند و منجر به کاهش سطح پیشرفت تحصیلی آنان گردد (باکر^۱، ۲۰۱۶). بنابراین با توجه به نقش انکارناپذیر دانشجو معلمان مشغول به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان در تأمین نیروی انسانی موردنیاز مدارس در هر سه سطح ابتدایی تا متوسطه دوم کشور جهت تدریس در مدارس به مسئولین مشغول به خدمت در مراکز دانشگاه فرهنگیان توصیه می‌شود که توجه به نتایج موردنظر در پژوهش را جزء اولویت‌های خود جهت افزایش تأمین امکانات موردنیاز این دانشگاه جهت افزایش انگیزه دانشجویان قرار دهند.

منابع

- ابراهیم‌زاده، فرزاد؛ قربانی، مهرزاد؛ ناصریان، جواد و مردانی، مهناز. (۱۳۹۴). بروز افت تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشگاه علوم پزشکی لرستان مجله علمی پژوهشی یافته، ۱۷(۴).
- باورساد، فاطمه؛ حکیم، اشرف السادات؛ عظیمی، نسرين؛ لطیفی، محمود و قالوندی، حسین. (۱۳۹۳). بررسی انگیزه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۱۲-۷۹.
- بیابان‌گرد، اسماعیل. (۱۳۷۲). روش‌های افزایش عزت‌نفس در کودکان و نوجوانان. چاپ اول. تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان ۵۲-۵۰.
- حاج باقری، ادیب؛ پرویزی، محمد و صلصالی، مهوش. (۱۳۹۰). روش‌های تحقیق کیفی. چاپ سوم، تهران. انتشارات بشری.
- عابدی، حیدر علی. (۱۳۸۵). تحقیقات کیفی. روش‌شناسی علوم انسانی. فصلنامه حوزه و دانشگاه. ۱۲(۴)۷۹-۶۲.
- مارشال، ریو. (۱۳۹۷). انگیزش و هیجان. ترجمه یحیی سید محمدی (۱۳۹۷). تهران: انتشارات ویرایش (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی، ۲۰۰۹)
- مولوی، پرویز؛ رستمی، خلیل؛ فدایی نائینی، علیرضا؛ محمدنیا، حسین و رسول زاده، بهزاد. (۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران. ۲۵(۱).
- هزاوه ئی، مهدی؛ فتحی، یدا... و شمشیری، مهری. (۱۳۸۵). بررسی برخی علل مشروطی از دید دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال تحصیلی ۱۳۸۰-۸۱. مجله گاه‌های توسعه در آموزش پزشکی، ۳(۱).
- Adler, I., Schwartz, L., Madjar, N., & Zion, M. (2018). Reading between the lines: The effect of contextual factors on student motivation throughout an open inquiry process. *Science Education*, 102(4), 820-855.
- Baker, D. R. (2016). An intervention to address gender issues in a course on design, engineering, and technology for science educators. In *Understanding Girls* (pp. 161-196). SensePublishers, Rotterdam.
- Banfield, J., & Wilkerson, B. (2014). Increasing student intrinsic motivation and self-efficacy through gamification pedagogy. *Contemporary Issues in Education Research*, 7(4), 291-298.

- Cerasoli, C. P., Nicklin, J. M., & Ford, M. T. (2014). Intrinsic motivation and extrinsic incentives jointly predict performance: A 40-year meta-analysis. *Psychological bulletin*, 140(4), 980.
- Ciampa, K. (2014). Learning in a mobile age: an investigation of student motivation. *Journal of Computer Assisted Learning*, 30(1), 82-96.
- Fahlman, S. A., Mercer, K. B., Gaskovski, P., Eastwood, A. E., & Eastwood, J. D. (2009). Does a lack of life meaning cause boredom? Results from psychometric, longitudinal, and experimental analyses. *Journal of social and clinical psychology*, 28(3), 307-340.
- Fernandez-Rio, J., Sanz, N., Fernandez-Cando, J., & Santos, L. (2017). Impact of a sustained Cooperative Learning intervention on student motivation. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 22(1), 89-105.
- Hanus, M. D., & Fox, J. (2015). Assessing the effects of gamification in the classroom: A longitudinal study on intrinsic motivation, social comparison, satisfaction, effort, and academic performance. *Computers & Education*, 80, 152-161.
- Hirsch, G. (2013). *Helping college students succeed: A model for effective intervention*. Routledge.
- Holt MP. (2005) Student retention practices in associate degree, entry-level dental hygiene programs. *J Dent Hyg*. 79(3): 6..
- Kiany, G., Karimi, M., & Norouzi, M. (2017). An assessment scheme for ELT performance: An Iranian case of Farhangian University. *Journal of Teaching Language Skills*, 36(1), 111-144.
- Kierner, K., Gröschner, A., Pehmer, A. K., & Seidel, T. (2015). Effects of a classroom discourse intervention on teachers' practice and students' motivation to learn mathematics and science. *Learning and instruction*, 35, 94-103.
- Lopez-Barcena, J., González-de, M. C. O., Avila-Martinez, I., & Teos-Aguilar, O. (2009). Epidemiological health factors and their relationship with academic performance during the first year of medical school. Study of two generations. *Gaceta medica de Mexico*, 145(2), 81-90.
- Makara, K., & Karabenick, S. (2017). Longitudinal high school research revealed: using surveys to assess student motivation and social networks.
- Mann, M. D. (2017). Increasing Student Motivation to Learn by Making Computer Game Technology More Engaging: Measurable Outcomes That Determine Success. *Contemporary Issues in Education Research*, 10(2), 117-120.
- McLaughlin, M. J. (2018). Tracking Dynamic Changes in Student Motivation in the English Discussion Classroom.
- Öqvist, A., & Malmström, M. (2016). Teachers' leadership: A maker or a breaker of students' educational motivation. *School Leadership & Management*, 36(4), 365-380.
- Schiefele, U. (2017). Classroom management and mastery-oriented instruction as mediators of the effects of teacher motivation on student motivation. *Teaching and teacher education*, 64, 115-126.

- Schiefele, U., & Schaffner, E. (2015). Teacher interests, mastery goals, and self-efficacy as predictors of instructional practices and student motivation. *Contemporary Educational Psychology, 42*, 159-171.
- Schunk, D. H., Pintrich, P. R., & Meece, J. L. (2008). *Motivation in education: Theory, research, and applications*.
- Solanki, S. M., & Xu, D. (2018). Looking Beyond Academic Performance: The Influence of Instructor Gender on Student Motivation in STEM Fields. *American Educational Research Journal, 55*(4), 801-835.
- Tarhini, A., Hone, K., & Liu, X. (2015). A cross-cultural examination of the impact of social, organisational and individual factors on educational technology acceptance between British and Lebanese university students. *British Journal of Educational Technology, 46*(4), 739-755.
- Wang, J. C., Chiu, C. Y., Hong, Y. Y., Liu, W. C., Tay, E. G., Nie, Y., ... & Sim, C. M. Q. (2016). The power of beliefs in impacting motivation: Motivating the academically unmotivated.
- Zee, M., & Koomen, H. M. (2016). Teacher self-efficacy and its effects on classroom processes, student academic adjustment, and teacher well-being: A synthesis of 40 years of research. *Review of Educational Research, 86*(4), 981-1015.
- Zheng, S., Rosson, M. B., Shih, P. C., & Carroll, J. M. (2015, February). Understanding student motivation, behaviors and perceptions in MOOCs. In *Proceedings of the 18th ACM conference on computer supported cooperative work & social computing* (pp. 1882-1895). ACM.
- Zimmerman, B. J., & Martínez-Pons, M. (1992). Perceptions of efficacy and strategy use in the self-regulation of learning. *Student perceptions in the classroom, 185-207*.